

Թիւ 29888
Յուլիս 2, 1986

Նորին Սուրբ Օծութիւն
Տէր Տէր Կազգէն Առաջին
Սրբազնագոյն Կաթողիկոս Ամենայն Հայոց
Մայր Սթոր Սուրբ Էջմիածին.

Վեհափառ Տէր,

Զելթոն համ Փէնսիլվանիոյ Ս. Արքորդութիւն Եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւ
Հոգ, Տ. Հայկազուն Վրդ. Մելգոնեան նամակով մը կը տեղեկացնէ որ տարւոյս
Հոկտեմբեր ամսուան ընթացքին պիտի նշուի նոր կառուցուած Եկեղեցւոյ օժման
20-ամեակը, եւ Խնդրանք կը ներկայացնէ դիմել Զերդ Սրբութեան՝ որպէս զի բա-
րեհամիք Օրհնութեան Քիր մը շնորհել համայնքին համար նշանակալից այս տօնա-
կառարութեան առթիւ:

Կը ներփակենք համայնքի պատմականը՝ որ պատրաստուած է Եկեղեցւոյ օժման
առթիւ:

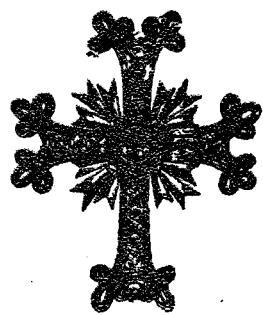
Մեծապէս շնորհակալ պիտի ըլլանք եթէ բարեհամիք ընթացք տալ ներկայաց-
ւած Խնդրանքին:

Կ'աղօթեսք Զերդ Սրբութեան առաւել բաջառողջ եւ արեւշառ կեանքին համար:

Մասշիմք ի համբոյր Վեհիդ Օծեալ Աջոյն
Խոնար հարար

ԹՈՐՅՈՒՄ ԱՐՁԵԳԻՍԿՈԳՈՒ
Առաջնորդ

Phone (215) 663-1600

HOLY TRINITY ARMENIAN APOSTOLIC CHURCH

101 Ashmead Road, Cheltenham, Pa. 19012

Very Rev. Haigazoun Melkonian
Pastor

June 19, 1986

Mr. Noubar Kupelian
Diocese of the Armenian Church
630 Second Avenue
New York, New York 10016

Dear Noubar:

Enclosed is a copy of the Consecration Booklet prepared 20 years ago. From it you may get some idea of what you need. We would like the Gontag to commemorate the 20th anniversary of the Consecration of Holy Trinity Church and perhaps the God-pleasing endeavors of her faithful parishioners. Thank you.

Sincerely,

Very Rev. Haigazoun Melkonian
Pastor

Enc.

Ա. ԵՐՐՈՐԴՈՒԹԻՒՆ Հայաստանեայց Առաքելական Եկեղեցի

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՖԻԼԱՏԵԼՖԻԾԻ ՀԱՅ ԳԱՂՈՒԹԻ

Ա. ԾԱԳՈՒՄ ԵՒ ՍԿԶԲՆԱԿԱՆ ՏԱՐԻՆԵՐ —

1850-ական թուականներին ուստանելու նպաստական Ֆիլատելֆիա եկած են կարգ մը հայ անհատներ: Իսկ 1886-ին որոշ կերպով գիտենք թէ Գրն. Յովհաննէս Գէորգեան Ֆիլատելֆիա եկած է եւ բնակութիւն հաստատած Հոն: 1895-ին ջարդերու հետեւանքով որոշ թիւով հայեր գաղթած են Միացեալ Նահանգներ եւ Ֆիլատելֆիա ուր հետզետէ հայկական գաղութ մը սկսած է կազմուիլ: Առաջին կազմակերպեալ Միութիւնը կրած է «ՅԱՄԱԾԴԻՄԱՆՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ» անունը նպատակ ունենալով լուարանական գրութեամբ խորհրդակցութիւններ կատարելու ազգային-մշակութային հարցերու չուրջ: Առյն Միութիւնը լուծուեցաւ 1930 թուին:

Բ.—ԳԱՂՈՒԹԻՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻՆ

ԿԱԶՄԱՌՈՒԹԻՄԸ—

(Միացեալ համայնք — Ս. Սահակ-
Ս. Մեսրոպ Հայց. Եկեղեցի)

Ֆիլատելֆիոյ հայ Եկեղեցական համայնքը իրաւագիս գոյացաւ 1900 թուին Ամերիկա-
հայոց անդրանիկ Ալաշնորդ Գեր. Տ. Յովհիսի Եղիս. Սարանեանի այցելութեամբ, որ նշանակովի կազմեց համայնքին առաջին Հոգա-
քարձական կազմը հետեւեալ ձեւով:—

Պրնք. Յովհաննէս Օղանեան, Ատենապետ
Կարապետ Օղանեան, Ատենապիր
Մարտիրոս Կիւլոյեան, Դամճապահ
Սահակ Տէմիքրեան
Նազարէթ Տօնապետեան,
Խորհրդականներ

Իսկ 1902 թուին Առաջնորդ Մրրազանի կարգադրութեամբ գաղութու այցելեց Հոդ. Տ. Մաշթոց Վրդ. Փափազեան որ նախագահեւով օրուան Միական Ընդհանուր Ժողովին գաղտնի բուհարկութեամբ վերոյիշեալ կազմը ընտրել առուա որպէս Ֆիլատելֆիահայ գաղութի հոգարքարձական անդրանիկ կազմը:

1902-էն 1912, թէեւ Ֆիլատելելֆիոյ համայնքը կազմակերպուած, սակայն տակաւին մը նայուան հովի մը չունէր եւ ատեն այցելու Եկեղեցականներ հոգեւոր միիթարութիւն կը ջամրէին հաւատացեալներուն: Յարմար նկատուած էր պարբերաբար այս արարողութիւնները կատարել ճրդ ու պըթնուտի եպիսկոպոսական Եկեղեցւոյ եւ յարակից ժողովասրահին մէջ:

Առաջին Սեփական Եկեղեցին

(Պրոտ և Փայք փողոցներուն վրայ)

Ֆիլատելֆիոյ համայնքի առաջին հոգեւոր Հովիւը Արժ. Տ. Պետրոս Քնչյ. Վարդանեան քաղաքը կը ժամանէր 1912-ին եւ լրջորէն կը լծուէր կազմակերպչական աշխատանքի չուտով կարենալ ձեռք ձգելու համար սեփական Եկեղեցի մը: Եպիսկոպոսական նոյն Եկեղեցոյ մէջ այլեւս ամէն Կիրակի Ս. Պատարաղ կը մատուցուէր կազմակերպուած Դպրաց Դասով եւ սարկաւազներով: 1914-ին Միական Ընդհ. Ժողովի մը մէջ առաջարկ կը բերուի սեփական Եկեղեցի մը ունենալու կարիքը, որուան համար յատուկ յանձնախումբ մը կը կազմուի հետեւեալ անձերէն: (Տես նկար թիւ 1)

Առյն անդրանիկ Եկեղեցաշխնաց յանձնախումբը երկար աշխատանքէ եւց, Մարտ 21, 1917-ին կրցաւ ձեռք ձգել Պրոտ և Փայք փողոցներուն վրայ գտնուող Եկեղեցին 12.000.00 տոլարի արժողութեամբ որուն վրայ 7.000.00 տոլար եւս ծախսելով զայն վերածեցին հայկական Եկեղեցիի: 1917 Մարտ 30-ին Ֆիլատելֆիոյ առաջին հայ Եկեղեցին կ'օծուէր ձեռամբ Գեր. Տ. Մուշեղ Եպս. Սերոբեանի եւ կնքահայրութեամբ Յովհաննէս Ս. Թէմոյեանի, անուանուելով Ս. Սահակ եւ Ս. Մեսրոպ Հայց-Եկեղեցի, համայնքին պատճառելով աննախընթաց ուրախութիւն: Եկեղեցւոյ կալուածը, պաշտամունքի վայրերէն զատ, օժտուած էր նաեւ սրահի, խորհրդարանի եւ Ժողովասրահներու յարմարութիւններով: Եկեղեցւոյն հոգարքարձական եւ յարակից կազմակերպութիւններու վարչութիւնները չուտով օժտուեցան նոր ուժերով ու համանքային կեանքը մտաւ իր բնականոն հունին մէջ: Օրուան հոգարքութեան անդամներն էին:—

Արժ. Տ. Պետրոս Քնչյ. Վարդանեան, Նովիւ. Նազարէթ Կիւմիւշէրտանեան, Մրէնք Նահիկեան, Յովհաննէս Թէմոյեան, Մարտիրոս Կիւլոյեան, Արամ Ճէրրահեան, Կարապետ Օղանեան, Յովհաննէս Թաշճեան, Երուանդ Անշրուեան:

Իսկ Տիկնանց Միութեան ժրաշան անդամոււներն էին:— Տիկ. Կիւլոյեան, Տիկ. Մերի Բարունակեան, Տիկ. Մամուրեան, Արամեան, Մաքրուէր Թիւֆէնքճեան, Աղաւենի Զարդարեան, Անա Ճագալեան, Տիկ. Նահիկեան:

Դպրաց Դասը - զեկավարութեամբ Տիկ. Կիւլոյեանի կր բաղկանար Տիկնք. Վ. Նահիկ-էանէ, Ե. Պուռնաղեանէ, Հ. Զարդարեանէ, Ե. Վ. Թէմոյեանէ:

Սարկաւագներն էին — Պրնք. Համբարձում Օհանեան, Մկրտիչ Ծոգալեան:

Ֆիլատելֆիոյ հայ Համայնքի միացեալ այս գեղեցիկ վիճակը տեսեց մինչեւ 1923 հոգեւոր Հովութեամբ Տ. Գետրոս Քնյ. Վարդանեանի, որմէ ետք հայ Համայնքի բնակչութեան ցըրուածութեան հետեւանքով Համայնքը, Առաջնորդարանի հաւանութեամբ, բաժնուեցաւ — նորթ եւ Ուէսթ Ֆիլատելֆիոյ Համայնքներու:

Գ. ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐՈՒ ԲԱԺԱՆՈՒՄ ՆՈՐԹԻ ԵՒ ՈՒԷՍԹԻ ՄԻԶՅԻ (6006 Ուլնըթ Փազոցի Հայոց Եկեղեցին)

Ֆիլատելֆիոյ բաղաքի տարածուն վիճակը եւ հայ Հասարակութեան բնակչութեան ցըրուածութիւնը պատճառ կը դառնար որ շատեր զրկուէին Կիրակնօեայ պաշտամունքի: Այս պարագան մտահոգութիւն դառնալով օգուակար տեսնուեցաւ Եկեղեցին տեղը փոխել: 1923 Մեպաւեմբեր ամսուն Միական Ընդհանուր Ժողովի օրակարգի կարեւոր հարց եղաւ Պրոտեստանտ Ս. Սահակ եւ Ս. Մեսրոպ Եկեղեցւոյ չենքին վաճառումը եւ նորի մը գնումը: Լուրջ խորհրդակցութենէ ետք կ'որոշուի ընթացք տալ առաջարկին եւ արտօնել օրուան Հոգաբարձութիւնը որ ծախէ Համայնքին սեփականութիւնը Եղող Եկեղեցւոյ չենքը եւ նոր մը գնէ աւելի յարմար վայրի մը մէջ: Հոգաբարձութիւնը այս պարագան կը հաղորդէ Ալդ. Առաջնորդարան եւ կը ստանայ Առաջնորդ Գիր. Տ. Արքապ. Տ. Յովհանիսեանցի վաւերացումը: Եկեղեցին կը ծախուի 30,000.00 տոլարի Հոկտեմբեր 4, 1923-ին, եւ գաղութը կրկին անզամ կը մատնուի Թափառական վիճակի:

Քաղաքին հայ բնակչութիւնը հետզհետէ կը կեղրոնանար կամ հրասիսային Ֆիլատելֆիոյ եւ կամ քաղաքի արեւմտեան մասին մէջ սահմանադիր ունենալով Սքուլքի գետը, որով ստիպուած կը լարձեալ դիմելու Եպիսկոպոսական Եկեղեցիներ Կիրակնօրեայ պաշտամունքի Համար: Նորթ Ֆիլատելֆիոյ Հայութեան Համար Կիրակի մը պաշտամունք կ'ունենար 18րդ Տայմընտի եւ կամ 12րդ եւ Տայմընտի Եպիսկոպոսական Եկեղեցիներուն մէջ. եւ Կիրակի մըն ալ Ուէսթ Ֆիլատելֆիոյ

Հայոց Համար 61րդ եւ Հէյլոր Եփրնուի Եպիսկոպոսական Եկեղեցւոյ մէջ: Օրուան հոգեւոր Հովին էր Արժ. Տ. Եղիչէ Քնյ. Գալշնձրեան, որուն առաջնորդութեամբ Եկեղեցւոյ զնման նոր յանձնախումբը դործի յծուած էր գտնելու համար սեփական Եկեղեցի մը որ կարենար գոհացնել թէ Ուէսթի եւ թէ Նորթի ժաղովուրդը:

Այստեղ չի մոռնանք յիշատակել որ 1925-ին Այս Ֆէլոզ Ֆրազերնիթի հօլին մէջ, 650 անդամներու ներկայութեամբ կայացած րնդհանուը ժողովը ընտրեց նոր հոգաբարձական կազմ մը եւ որոշեց ներքնապէս կաղմակերպուէլ երկու շրջաններուն մէջ ալ միշտ միասնիկանութեամբ եւ իրարու զօրավիրտ կանգնելով: Նոր Հագաբարձական կազմն էր հետեւականը.

Ֆրէնք Նահիկեան, Սանթր Սանթրեան, Յարեթ Զալզգեան, Վահան Գևրապէրեան, Գրիգոր Կարապետեան, Սահակ Պուռնապէան եւ Խաչիկ Քէչիչեան:

Հոգաբարձութիւնը այդ տարուան համար հետեւեալ որոշումները տուած է եւ հսկած անոնց գործադրութեանը վրայ —

Տիկնանց Օժանդակ Միութիւնը դօրացնել:

Հրաւերել Պոստոնին երգահան Պրն. Գրիգոր Միւնին դպրաց դասը կաղմակերպելու համար:

Մարմնամարդական Ակումբ ունենայ Եկեղեցարութեամբ Պրն. Օննիկ Կարապետեանի:

Երաժշտական Ակումբ Պրն. Մինսու Մալումեանի Եկեղեցարութեամբ.

Դերասանական Ակումբ Պրն. Վահան Գևրապէրեանէ առաջնորդութեամբ.

Ս. Սահակ Ս. Մեսրոպ կիսամսեայ պաշտօնաթերթ տեսչութեամբ Տօքի: Վուած Նէտիւրեանի:

1925-ի սկիզբները յարմար տեսնուեցաւ 6006 Ուլնըթ Ժողովի Եկեղեցին ծախու առնել եւ զայն վերածել աղօթավայրի: Այս առաջարկը բերուեցաւ օրուան հոգաբարձութեան Պրնք. Արամ մէրրահեան, Տքի. Վուած Նէտիւրեան, Տքի. Մըկրու Յակոբեան, Նա-

Դարձիք Կիւմիչկերտանեան, Յովհաննէս Թաշ-
նրեան, Յարեթ Զալրդեան և Յովհաննէս
Խէմոյեան: Հոգարարժութիւնը հրաւիրեց
Միական Ընդհանուր Ֆուղով 1925ի Մայիսին, որուն
կր համազահիք անձամբ Ամերիկայոց Առաջ-
դեր. Տ. Տիրայր Արքեպիսկոպոս: Նկատելով
որ նոր եկեղեցւոյ համար ընտրուած վայրը
Ուչող Ֆիլատելիքիոյ մէջ էր և հետեւարար
բոլորովին հեռու Նորթի Հրթանի բնակող
համայնքի անդամներուն համար, այս վերջին-
ները բացարձակապէս մերժեցին ՅՈՒԽ Ռւունդիթ
փողոցի չէնքր զնել որպէս Եկեղեցի բնդհանուր
Ֆիլատելիքիոյ հայութեան համար, արդարօրէն
առարկելով որ իրենց համար աւելի գժուարու-
թիւն պիտի յարուցուի տեղուոյն հետառու-
թեան պատճառաւ: Փողովականներ չկրցան
համաձայնիլ եւ ի վերջոյ բաժանումի զազա-
փարներ յայտնուեցան եւ Նորթ Ֆիլատելիքա-
ցիք պահանջեցին ծախուած Եկեղեցւոյ 30.000
տոլարին կէսր (15.000.00) որպէս իրենց բա-
ժինը որպէսզի կարենան իրենց սահմաններուն
մէջ Եկեղեցի մը կառուցանել: Գաղտնի քու-
արկութեամբ որոշուեցաւ զաղութիւն երկուքի
բաժանումը: Որոշումը պաշտօնապէս հաղոր-
դուեցաւ Առաջնորդարանի Թեմական Խոր-
հուրդին որ իր կարգին վաւերացուց երկու
քոյր Եկեղեցիներու գոյակցութիւնը նոյն քա-
ղաքին մէջ: Պարտինք այստեղ շեշտել որ
բաժանումը պարզ ծխական եւ վարչական
նկարագիր ունէր, հաշտարար ողիով եւ հաս-
կացողութեամբ: Երկուքին յարաբերութիւնը
միշտ եղաւ Եղայրարական եւ սիրալիք, քանի որ
եկուքն ալ նոյն հայրապետահաստատ Առաջ-
նորդարանի հաւատարիմ համայնքները մնացին
միշտ, առանձնապէս Ենթակայ Ամերիկահայ
Առաջնորդարանի:

Բաժանումէն անմիջապէս ևտք Նորթ Ֆիլա-
տելիքիոյ հմայնքը, վաւերացուած որպէս ա-
ռանձին ծուիք, կաղմեց հետեւեալ առաջին
վարչութիւնը.—

Հոգարարձական կազմ

Յարեթ Զալրդեան
Արտաշէս Յովհանիքիւան
Յովհաննէս Թաշնեան
Նաղարէթ Կիւմիչկէրտանեան
Գրիգոր Կարապետեան
Կարապետ Օղանեան
Դաւիթ Տէմիրճեան

Նինութեան Յանձնախումբ

Յարեթ Զալրդեան
Մկրտիչ Ղաղիկեան
Հրանդ Սարգիսեան
Ալեքսան Ալեքսանեան
Մանուկ Բարունակեան
Կարապետ Կարապետեան

Դ.—ՆՈՐԹ ՖԻԼԱՏԵԼԻՔԻ ԱԱՄԱՅՆՔ

(Առանձին)

(16րդ եւ Օսմբըրտ Ս. Գրիգոր
Լուսաւորիչ Եկեղեցի:)

Նորթ Ֆիլատելիքիոյ համայնքը մէկէ աւելի
տարիներ կրկին դործածեցին 18րդ և Տայ-
մրնափ և պիսկոպոսական Եկեղեցին, մինչեւ որ
1927 Մարտ 25ին կարողացան զնել 16րդ և
Օքսֆըրտ Եկեղեցին, որուն շուրջ 10 փողոց
ներու մէջ 200է աւելի հայ բնաւանիքներ կր
բնակին: Օրուան հովին էր Արք. Տ. Նշան
Քնչյ. Փափաղեան, իսկ զնման յանձնախումբի
անդամները Պրեք. Կիւմիչկէրտանեան, Յովհ.
Թաշնեան, Յարեթ Զալրդեան, Արտաշէս Յով-
հիքիւան, Գրիգորին Միհրանշահեան, և Պրեք.
Հացագործեան: Եկեղեցւոյ համար վճարուեցաւ
55.000.00 տոլար որուն վրայ 10.000.00 տոլար
եւս ծախուեցաւ հայկական Եկեղեցիի վերա-
ծելու համար: Ենքին նորոգութեան աշխա-
տանքներուն շատ մը պարագներ կը մասնակ-
ցին իրենց ձեռքերով: Ենքի պարտամուրհակ-
ներու վճարումը բաւական մտահոգիչ ինդիր
մը կը դառնայ տիփրէշնիք չըջանին վրայ
հասնելովը, սակայն կը լուծուի դարձեալ անձ-
նընկը տիկիններու Աղանդի Յովսէփիւան,
Մարգրիտ Փափաղնձեան, Մարգրիտ Յսայեան,
Դիմումներուն եւ ջանքերուն չնորհիւ:

Եկեղեցին կ'օծուի յանուն Ս. Գրիգոր Լու-
սաւորիչի, ձեռամբ Առաջնորդ Տ. Տիրայր
Արքեպոս. Տ. Յովհանիսեանցի: Այս ուրախ
առիթով Տիրար Գրիգոր Կարապետեան 1.000
տոլոր կր նուիրէ, իսկ Տիրար Ֆրէնք Նահիկեան
1.000 տոլարի նուէրով կնքահայր կր նշանակ-
ուի: Տիկնանց Միութեան Ասենապետուհի Տիր
Աղանդի Յովսէփիւանի ջանքերով բաւական
դումարներ կր գոյանան: 1931-ին Տ. Նշան
Քնչյ. Փափաղնձեանի տեղ հովին կր կարգուի
Ֆրանսային Տ. Պատի Քնչյ. Մարգրիտ:

Նորած եկեղեցւոյ շուրջ համայնքը կր սկսի վերակազմուիլ: Դպրաց և սարկաւագաց դասր զլինաւորութեամբ Պրն. Մինաս Մայումեանի և Օրդ. Աղաւնի Բարուակեանի մասնաւոր փայլ կուտայ պաշտամունքներուն: Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Եկեղեցւոյ անունով կր կազմուի Սէյնթ Կրէկրիդ Աթլեթիք Գլրպ - Երիտասարդաց կազմակերպութիւնը, որուն վարիչները ճան Կարապետեան և լեռն Յակորեան, իսկ յանձնախումբի անդամները Յարէթ Զարդպեան, Սանթուր Սանթուրեան, Գրիգոր Կարապետեան, կր ջանային Երիտասարդութիւնը համախմբել:

Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Եկեղեցին ունիք նաեւ Կիբակնօրեաթ ԴՊԸՈՑ, որուն ուսուցչուներն կին Տիկ. Աղաւնի Յովսէփիան, Մարգրիտ Գաղանձեան, Արմենուչի Յակորեան, Վարդանոյչ Աղարեան և Օրդ. Անահիտ Զալբդեան: (Տես նկար թիւ 3):

Եկեղեցին ունիք նաեւ նուիրեալ ՏԻՒԱԱՆՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ մը կազմուած 1927-ին, հեւեալ կազմով —

Տիկ. Աղաւնի Յովսէփիան, Ատենապետուիի Մարգրիտ Գաղանձեան, Ատենադպրուիի Մարգրիտ Խաչատուրեան, Գանձապահ Զարմինկ Աւեքանեան
Տիկուչի Մալպութեան
Մարգրիտ Եսայեան
Մէրի Բարունակեան
Տիկ. Սանթուրեան

1934-ի տիսուր գէպքերու շրջանին, երբ Ամերիկահայ թեմը սկսաւ պառակտուիլ, էջմիածնական հայրապետահաստատ հաւատարիմ համայնքը կորսնցուց իր այս սեփական Եկեղեցին ևս եւ հաղիւ եօթը տարի համախմբուած, զարձեալ հոռ հոն Ամերիկեան Եկեղեցիներու մէջ կատարեց իր պաշտամունքը առանցորդութեամբ օրուան կորովի հոգեւոր հովիւ Տ. Արսէն Քնյ. Թորոսեանի և ապա Տէր Յովաննէս Քնյ. Գավուքնանի: Համայնքը պարբերաբար զործածեց Պրոտ և Սառաթի, 12րդ և Տայմընտի, 5րդ և Պրթրնուատի և 12րդ Սրբուհաննայի Ամերիկեան Եկեղեցիները 1934-էն մինչև 1940: Կ'արժէ մասնաւորաբար յիշել հայասէր Տքթ. Մ. Հարդր. Պրոտ և Սառաթի եպիսկոպոսական Եկեղեցւոյ հովիւր որ Երկիցս Ս. էջմիածին այցելած էր և սիրով Երկու տարի մեղի տրամադրած էր Եկեղեցին Կիրակ-

նօրեայ պաշտամունքի համար: Այս չքիանի հոգեւոր հովիւն էր Արժ. Տ. Արսէն Քնյ. Թորոսեան, և դպրաց դասու ղեկավարներն էին Պրն. Մինաս Մայումեան և Օրդ. Աղաւնի Բարունակեան. իսկ սարկաւազութիւնը կ'ընէր Պրն. Գրիգոր Օհանեան: 1934-1938 չքիանի հոգաբարձական կազմն էր հետեւեալը: —

Տքթ. Մրկրը Յակորեան, Ապես
Դաւիթ Տէմիրձեան, Գանձապահ
Փօլ Գաղանձեան
Յովհաննէս Թաշնեան
Արամ Յովսէփիւան
Կարապետ Անանեան
Յարէթ Զալբդեան
Պաղտասար Մանկասարեան

Այսուեղ հարկ է գոհունակութեամբ արձանագրել Ռամէկ. Աղաս. Կուսակցութեան Ֆիլատելիքոյ ակումբի ցուցաբերած օժանդակութիւնը երբ 1936-1940 տարիներուն Եկեղեցւոյ հոգաբարձութեան տրամադրեցին ակումբի գոյց սրահները ծխական և համայնքային ժողովներու, ինչպէս նաեւ ճաշկերոյթներու և այլ հաւաքոյթներու համար, առանց որեւէ նիւթական հատուցում ստանալու: Ակումբի վարչութիւնը, հետազային, երբ Մարչըլ փողոցի Ս. Երրորդութիւն Եկեղեցին արդէն զնուած էր, փակեց ակումբը ևւ բմբի ու սրահներու կազմածները ամբողջութեամբ նուիրեց Ս. Երրորդութիւն Եկեղեցիին:

Ե. — Ս. ԵՐՐՈՐԴՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՅ. ԵԿԵՂԵՑԻՆ
(Մարշըլ և Սըսպուհաննա-ի անկիւնը)

ՕԾՈՒՄ ԵՒ ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ

Եկեղեցւոյ չենքը, կառուցուած 1881-ին Մարչըլ և Սըսպուհաննա փողոցներու անկիւնը, Բողոքական յարանուանութենէ մը կր զնուի Ն. Ֆիլատելիքոյ Հայ Համայնքին կողմէ 1941-ին և իսկոյն կր ձևնարկուի բնդհանուր նորոգութեան: Գնման ծախսն ու նորոգութիւնները կր հասնին Տ40.000.00ի:

Սոյն Եկեղեցին հանդիսաւոր կերպով կ'օծուի յանուն ՍՈՒԻՐԲ ԵՐՐՈՐԴՈՒԹԻՒՆԵԼՆ ԴԵԿՈՆՄԵՐԵՐ 26 և 27. 1942ին ձևուամբ օրուան Ամերիկանայոց Առաջնորդ Գեր. Տ. Գարեգին Արքակոս. Յովսէփիւանի, և մասնակցութեամբ Գն. Տ. Յովսէփ Յարսկ. Կարապետկանի, Արժ. Տ. Յովհաննէս Քնյ. Գավուքնանի և Արժ. Տ.

Մկրտիչ ՔՀՆՅ. Մինասեանի: Նորած Եկեղեց-
այ. Կնքահայր կ'ըլլան Տէր եւ Տիկ. Արամ Աթ-
թարեան եւ իրենց զաւակը Մարտիրոս:

Ս. Երրորդութիւն Եկեղեցւոյ սկզբնական
շրջանի Հոգաբարձական կաղմը կրլլայ ըստ
հետեւալին — Պրնք. Մկրտիչ Ղաղիկեան,
Անինապիտ. Կարապետ Ինձաեան, Տքթ. Մըկրր
Յակոբեան, Դաւիթ Տէմիրճեան, Մանուկ
Բարունակեան, Փօլ Գաղանձեան եւ Կարապետ
Անանեան: Այս խումբն է որ զլինաւորութեամբ
Պրնք. Մկրտիչ Ղաղիկեանի կը յաջողցնէ Եկե-
ղեցւոյ գնումն ու վերանորոգումը:

Իսկ Եկեղեցւոյ օծման արարողութեանց ի-
ցնց մասնակցութիւնը կը բերեն Նորթի եւ
Թէսդի Դպրաց խումբերը միասնարար, գլխա-
ւորութեամբ Պրնք. Մինաս Մալումեանի, Դա-
ւիթ Տէմիրճեանի, Պետրոս Փիլիկեանի, Աչմ
Աչեանաքեանի, Յակոր Զողաքեանի եւ Բարսեղ
Թորոսեանի: Դպրաց Դասր կը զեկավարէ Օրդ.
Աղաւնի Բարունակեան եւ կ'երգեն Օրդ. Շու-
շանիկ Գավուքեան, Անահիտ Զալրզեան, Մա-
ցա Գաղանձեան, Պրնք. Երուանդ Խսկէնտէր-
եան եւ Ճործ Զալրզեան, Երգեհոնի նուազով
Օր. Արաքսի Զիրքինեանի:

Նորած Ս. Երրորդութիւն Հայց. Եկեղեցւոյ
մէջ յաջորդաբար տեղի կ'ունենան հետեւեալ
ուշադրաւ ձեռնարկներն ու հանդիսութիւն-
ները —

1943-ին կ'օծուի մարմարակերտ Դուրեան Աղ-
բիւրը նուիրատուութեամբ Տէր եւ Տիկ.
Օհաննէս Պէպիրեանի եւ կը զետեղուի
սրաշին մուտքին:

1944-ին Եկեղեցւոյ պարտամուրհակը կ'այրուի
մասնաւոր հանդիսութեամբ եւ ճաշկե-
րոյթով, նախադահութեամբ Առաջնորդ
Տ. Գարեգին Արքեպիսկոպոսի:

1945-ին Եկեղեցւոյ մէջ տեղի կ'ունենայ Ամե-
րիկահայ Թէմի Պատգամաւորական ժո-
ղովը նախադահութեամբ Առաջնորդ
Գեր. Տիրան Եպս. Ներսոյեանի:

1946-ին Ֆիլատելիքիա կը ժամանէ Երիտասարդ
Հոգեւոր Հովի Տ. Թորգոմ Վրդ. Մա-
նուկեան Երուսաղմէն: Իր օրով Եկե-
ղեցւոյ եւ Համայնքին կեանքը նոր աշ-
խուժութիւն եւ խանդավառութիւն կը
ստանայ իր Եկեղեցական պաշտամունք-
ով, Դպրաց Դասր կաղմակերպութեամբ
եւ Երիտասարդաց գործունէութեամբ:

1948-ին Եկեղեցւոյ մէջ տեղի կ'ունենայ առա-
ջին Քահանայական Ձևոնադրութիւնը
ձեռամբ Թէմին Առաջնորդ Գեր. Տ. Տի-
րան Եպս. Ներսոյեանի, որ Բարեչնորհ
Անդրանիկ Մրկ. Աշճեանը քահանայ կը
ձեռնադրէ զայն վերակոչելով Տէր Արտէն
Քահանայ:

1950-ին Դարձեալ Առաջնորդ Գեր. Տ. Տիրան
Ներսոյեանի ձեռամբ Բարեչնորհ Հրանդ
Մրկ. Առաջելան քահանայական ձեռնա-
դրութիւն կը ստանայ վերանուանուելով
Տէր Լւսոն Քահանայ:

1950-ին Հոգեւոր Հովի Տ. Թորգոմ Վրդ. Մա-
նուկեան կը սկսի կաղմակերպել ՀԱՅ
ԴՊՌՈՑ ու կը հրաւիրէ շրջանիս ուսու-
ցիչները զործոն դեր վերցնելու անոր
մէջ, զիխաւորութեամբ Պրնք. Պետրոս
Աչմէրձեանի:

1946-1953 իր Հոգեւոր Հովի Տ. Թորգոմ Վրդ. Տ.
Թորգոմ Վրդ. Մանուկեան մէծ զարկ
տուած է Դպրաց Դասր զարգացման,
շինել տարով ձայնագրեալ տետրեր, վա-
րելով փորձերն եւ մշակելով կանոնա-
գըրութիւն մը: Բաց աստի Հայր Թոր-
գոմ կաղմակերպած է ԹՈՐԴՈՒՄԵԱՆՑ
ԵՐԳՉԱԼԱՆՈՒՄԲԸ տեղական ուժերով որ
շատ քաջալերիչ էլոյթներ ունեցած է թէ
Ֆիլատելիքիոյ մէջ եւ թէ օտար շրջա-
նակներու մէջ:

1951-ին Ուայթմարտի հայկական գերեղմանոցի
գնումը տեղի ունեցած է Հով. Տ. Թոր-
գոմ Վրդ. Մանուկեանի նախաձեռնու-
թեամբ:

1952-ին Կրտսերներու Դպրաց Դասր կաղմա-
կերպուած է Օր. Աղաւնի Բարունակեանի
ղեկավարութեամբ:

1952-ին Եկեղեցւոյ Հովուական պաշտօնին
կոչուած է Արդ. Տ. Արտէն Քհնյ. Աշ-
ճեան եւ յարատեւօրէն աշխատած հա-
մանքային կաղմակերպութիւնները համ-
երաշին եւ զործոն պահելուն մէջ:

1953 Հոկտ. 25-Եկեղեցւոյ Դպրաց Դասր
Հօնակատարութիւնը տեղի ու-
նեցած է Ամերիկահայոց Առաջնորդ Գեր.
Տ. Տիրան Ներսոյեանի նախադահու-
թեամբ:

Նոյն տարիներուն Կիբակոն ՕՐԵԱՅՑ ԴՐՊ-
ՌՈՑՆ ար յառաջդիմութիւն արձանագր-
րած է:

- 1954 Հոկտ. 24—Հանդիսաւորապէս նշուեցաւ Առաջնորդ Գեր. Տ. Տիրան Արքեպոս. Ներսոյեանի քահանայական ձեռնադրութեան 25-ամեակը Ս. Երրորդութիւն Եկեղեցւոյ Վարզանաց Սրահին մէջ Ս. Պատարագի ժատուցմամբ ձեռամբ Սրբազն Հօր, և երեկոյեան ճաշկերյթով:
- 1958-ին Առաջնորդ Գեր. Տ. Մամրէ Արքեպոս. Գալֆայեանի ձեռամբ Աւագ Սարկաւութեան աստիճան ստացաւ Տիրացու Մինաս Մալումեանը ի վարժատրութիւն իր Երկարամեայ և օգտաշատ ու պատրաստակամ ծառայութեան:
- 1957 Դեկտ. 10ին Ֆիլատելիֆիս ժամանեց Համայնքին նոր հոգեւոր հովիւր Արք. Տ. Սարդիս Քննյ. Գալրզմեան, որ անձանձը յս իրեն յատուկ կորովով իր պաշտօնին վրայ մնաց մինչեւ 1963: Խրմէ առաջ կարճ շրջանի համար և առժամեայ կերպով հովութեան պաշտօնը վարեց Արք. Տ. Պողոս Քննյ. Մանուկեան որու օրով գնուեցաւ հետաքային շինուելիք նոր Եկեղեցւոյ հողը Զելթընէմ քաղաքին մէջ - նորթ Ֆիլատելիֆիս:
- 1960-ին Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Վեհ. Տ. Տ. Վասդէն Ա. իր չնորհարեր այցելութեամբ պատուեց մեր համայնքը: Ճաշ և հիւրասիրութիւն Եկեղեցւոյ Կըրահին մէջ:
- 1962-ին Ս. Երրորդութիւն Եկեղեցւոյ մէջ տիւ Յակոր Փափակեան և տիրացու Շահապ Մինասեան ստացան Աւագ Սարկաւութեան աստիճան Առաջնորդ Գեր. Տ. Սիրոն Արքեպոս. Մանուկեանի ձեռամբ:
- 1963-ին Փետրուարի 20ին Ֆիլատելիֆիս ժամանեց համայնքին նոր հոգեւոր հովիւր Հողչ. Տ. Զաւէն Վրդ. Արզումանեան Լուտոնէն ուր տեղւոյն Համալսարանին մէջ կ'ուսանէր Երեք տարիներէ ի վեր:
- 1964-ին Դեկտեմբեր 1ին, ձմեռնային առաւտօտ մր անակնկալ կերպով Ս. Երրորդութիւն Եկեղեցւոյ այս չենքը հրոյ ճարակ կը զառնայ մտամոլոր անձի մը ձեռքրով և հիմնայատակ կը կործանի. զժուարութեանց և մտահողութեանց ժատնելով ամբողջ Ֆիլատելիֆիահայ համայնքը: Հոս զոհունակութեամբ արձանագրելու ենք մեր Եկեղեցւոյ Երիտա-
- սարդ վաստարան Պրն. ձեք Կուչեանի բերած լաւաղոյն օղտակարութիւնը իր ցուցաբերած օրինական բոլոր զործառնութիւններուն մէջ Եկեղեցւոյ հրկիւման հետևանքով յառաջ Եկած ապահովագրայի բարդութեանց կապակցութեամբ:
- 1964-1966—Համայնքին Եկեղեցական, զրարցական և վերակայմակերպման անհըրածեւու աշխատանքնեւը կը կատարուին Ֆիլատելիֆիս ԱՏ ՖեԼՕԶ որբախընամ կայմակերպութեան Տան մէջ, Օկանձ էվրինիւ վրայ, զոր այնքան բարեցակամօրէն արամաղբեցին մեղի, առանց որևէ նիթական հատուցման, միջնորդաւթեամբ Եկեղեցւոյ Աւագ Սարկաւութեանի:
- 1965-ին Յունուարի 31ին կատարուեցաւ նորակառոյց Եկեղեցւոյ հողի օրհնութիւնը կարգադրութեամբ Առաջնորդ Գերշ. Տ. Սիրոն Արքեպոս. Մանուկեանի և նախագահութեամբ առաջնորդական փոխանորդ Հողչ. Տ. Եղիչ Ս. Վրդ. Կիղիբեանի: Նոյն Երեկոյեան տեղի ունեցաւ օրուան ճաշկերյթը:
- Զ. —ԿԱՌՈՒՑՈՒՄ ՆՈՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ**
- 1965-1966 տարիներուն, Հովիւր, Հողաբարձութիւն և Եինութեան Յանձնախումբ, կարող ատենապետութեամբ Պրն. Սուրբ Յարեջանեանի, ամէն ջանք ի գործ դրաւ որ կարճ ժամանակի մէջ Եկեղեցւոյ շինարարական աշխատանքները բարձրէին ու հասնէին իրենց լրումին: Սոյն ձեռնարկին յաջողութիւնը կը պարտինք նաև Պրն. Հերքի Գրձեանի և իր ձարտարապետական Տան իրենց ընձեռած նուիրատուութեանը:
- 1965-ին Սեպտեմբերի 26ին տեղի կ'ունենայ նորակառոյց Եկեղեցւոյ Անկիւնաբարերու և հիմնաքարերու օժման և վետեղման արարողութիւնները նախագահութեամբ Առաջնորդ Գերշ. Տ. Սիրոն Արքեպոս. Մանուկեանի: Երեկոյեան տեղի կ'ունենայ նաև ճաշկերյթ և հաւաքոյթ:
- 1966-ին Սեպտեմբեր 18ին տեղի ունեցաւ նորակառոյց Ս. Երրորդութիւն Հայց. Եկե-

ԿԵՂԵԳԻՈՅ օծման արարողութիւնը մէծ խանգամասութեան մէջ ձեռամբ Ամերիկահայոց նորդնոտիր Առաջնորդ Գերը։
Տ. Թորդուն Եպս. Մանուկեանի: Օծման կնքահայրութիւնը յանձն առա Պրն. Առաջ Աթթարեան, որդին Պրն. Ճան Աթթարեանի կեղեցին հայկական ճարտարագետութեամբ և գմբէթաղարդ կր բարձրանայ բաղարի այդ բարձրանքին վրայ ի միխթարութիւն համայնքին հաւատացեալիներուն։ Եկեղեցին կօժտուի նաև եկեղեցական զանդակներուն որոնց ամէն կիրակի կր զօդանձեն Հայ Եկեղեցւոյ զանդերն ու չարականները։ այս աւ նուէրը եղաւ Պրն. Հերրի Գյանեանի։

1967-ին Փետրուար 5ին տեղի ունեցաւ ձաշկերոյթ մր ի պատիւ Ֆիլատելիֆիոյ յարդուած անձերէն Տիեր Գրինեանի, Եկեղեցւոյ նորակառոյց սրահին մէջ, իրեն կառարած բացառիկ ծառայութեանց համար հանդէպ մէր համայնքին։ Պրն. Գրինեան զծեր ու նուիրեր կր նոր չինքերուն յատակապծերն ու նաև նրանք իրեր կր Եկեղեցւոյ զանդակներ։ Պրն. Գրինեանի մատուցուցաւ մասնաւոր ոսկեայ պատույ զիր մր և պոտոնդեայ տափակ մր իր անուան արձանագրութեամբ զոր զետեղեցինք Եկեղեցւոյ զաւիթին մէջ։ Յատկապէս պատրաստուած պոտոնդեայ տախուակ մրն այ յանձնեցաւ Եկեղեցւոյ ճարտարագետ Պրն. Ճան Սամեյեանի առ ի զնահատութիւն իր բերած աշխատանքին։

1967-ին Ապրիլ 13ին, ձեռամբ Առաջնորդ Գերը։
Տ. Թորդուն Եպս. Մանուկեանի Ս. Երբորդութիւն Եկեղեցւոյ մէջ ճայրագոյն վարդապետութեան տասր աստիճանները ստացաւ Հովհի Տ. Զաւէն վրդ։ Արդումանեան, խնդրանքովն ու միջնորդութեամբ համայնքի ծխականներուն։ Նոյն Երեկոյեան Առաջնորդ Արքաղանք օծեց նաև Եկեղեցւոյ նորակառոյց ճարտարակերութ Մկրտութեան Առաջնորդ, յառկապէս պատրաստուած Խոսակոյ մէջ։ որպէս յիշառակի նուէր Տէր և Տիկ Սարդի Պատրաստեանի կողմէ։

ՅԵՍԱԿԻՐՉ ԱԿՆԱԲՐԿ

ՅԱՏԿԱՆՆԵՐԻ ԳԼՈԲԱԼԻՑ ՄԱՍԻՆ

Ա. Ամենայն Հայոց նարոդիկոսի ննորհաքեր Այցելութիւնը

Ամենայն Հայոց Վեհափառ Կաթողիկոս Ն. Ա. Օ. Տ. Տ. Վաղգէն Ա. Հայրապետի այցելութիւնը Ֆիլատելիֆիա տեղի ունեցաւ 1960ի Մայիսին բացատիկ խանգամասութիւն ստեղծելով բայանդակ հայութեան մէջ։ Վեհափառ Հայրապետը իր պաշտօնական այցելութիւնը տուաւ համայնքին Ս. Երբորդութիւն Հայց Եկեղեցին ուր Հրաշափուազ մուտք զործեց ազօթեց ու օրնեց հաւատացեալները։ Ապա Եկեղեցւոյ ներքնասարահին մէջ տեղի ունեցաւ ձաշկերոյթ և հաւաքոյթ ի պատիւ Նորին Ա. Օծութեան։

Բ. Ակերակազմակերպման նրբան

1960-ական թուականները առանցքը կր կաղմէն մասնաւոր խանգամասութեան և աշխատանքի Էրբ Ս. Երբորդութիւն Եկեղեցւոյ Հովհին և Հողարարութիւնն եւ Եինութեան Թանձնութիւնը յատուկ տշաղրութիւն զարձուցած ևն նոր կառուցուելիք Եկեղեցւոյ վրայ և աշխատած որ կարելի փութով համայնքին կեղրոնք փոխազրուելի այլ տեղ մր Օրուան Հովհիւր Արք։ Տ. Սարդի Ք. Հայրցնեան եւ Երկար տարիներու Միական Առուտրութիւնը Առաջնորդի Առենապետ Պրն. Սարդին Մանուկեան ջենք չեն խնայած դօրավիդ կանզներու Եինութեան Յանձնախումբին եւ անոր ատենապետներուն, նախ Պրն. Կարապէտ Խնձոյեանի, Տիկ։ Հրանդ Մարգարեանի եւ ապա Պրն. Վարդան Ճանուկեանի մասն յաջողութեամբ պատակուէր Օիչաստակութեան արժանի ևն ջանքերը Պրն. Սարդին Մանուկեանի որ իր տասնամեակի մր աւելի որդէս Առենապետ իր ծառայութեամբը եւ նուիրումովի հետազողեց նորակառոյց Եկեղեցւոյ զործը։

1968-ին Ֆիլատելիֆիա Ժամանեց նոր Հովհիւր Հովհ. Տ. Զաւէն Վ. Վարդումանեան որ իր կարդին զարկ տուաւ Եկեղեցական և համայնքային ներքին ուժեղացման դիմադրաւել կարենարու համար նոր համայնքին նոր պահանջները։ Հողարարական կաղմին մէջ այդ շրջա-

Նին և զած են հետեւ և ալները: —

Պրնք. Սարգիս Մանուկյան, Ատենապետ
Տաճառ Գևորգ
Արքա Բարունակյան
Պետրոս Աչմէրձեան
Գառնիկ Թովմասեան
Աւելիս Պուռնապեան
Մարգիս Պարտատեան
Արսէն Խանամիքյան
Ճէք Պասմաձեան
Վարդան Բարնակյան
Հերքի Միքիձանեան

Միեւնոյն տարիներուն Շինութեան Յանձնախումբի մաս կր կաղմէին նույն հետեւ և ալները: — Պրնք. Վարդան Ճավեան, Ատենապետ.
Տքթ. Հերանդ Մարգարեան, Սուրէն Բարեջանեան,
Օր. Աղասի Պուռնապեան, Ճան Մամելեան,
Մարգիս Մանուկյան, Աւետիդ Պուռնապեան,
Գերմ Երէցեան, Զարդ Անթառամեան,
Հերքի Միքիձանեան, Արսէն Խանամիքյան,
Վարդան Բարնակյան, փաստաբան Ճէք Կուչեան,
Տելեմար Պասմաձեան և ուրիշներ: Եկեղեցւոյ բնդարձակ կալուածը 11 ու կէ արտափար զնուեցաւ այդ օրերուն եւ անկէ վեց տարիներ և տք, երբ նախկին եկեղեցին հրոյ ճարակ դարձաւ, նոր եկեղեցւոյ շինութեան դործերը անյապաղ սկսան, անմիջական ոչնութեամբ Գլձեան ճարտարապետական Տան և Պրն. Հերքի Գլձեանի ուղղակի հակողութեամբ Պրն. Ճան Մամելեանի:

Գ. — ԱԱՏ Ֆելիքս ԸՆԻԵԲԱԿՑՈՒԹԻՒՆ:

Մասնաւոր յիշառակութեան արժանի և ԱԱՏ Ֆելիքս Պրախինամ Ընկերակցութեան Ֆիլատելիքիոյ Վարչութեան անդամները որոնք սիրայօժար քաղաքի իրենց կեդրոնական շնորք: Օկանծ փողոցի վրայ, տրամադրեցին մեր համայնքային դործածութեան մօտ երկու տարի առանց որեւէ հատուցումի: Համայնքս սիրտի յիշէ միշտ այս նոր օրերու Քարի Սամարտցիները իրենց վեհանձն բարեդորդութեանը համար:

Այս ըրջանին թէւ որրանոցի մէջ, սակայն մեղուածան աշխատանք տարուեցաւ Հոգարարձութեան և Շինութեան Յանձնախումբի կողմէ զիսաւորութեամբ Հովհիքին Հող: Տ. Զաւէն Մ. Վլդ. Արդումանեանի: Փողովներ անպակաս եղան ժամ առաջ լրացած տեսներու Եկեղեցւոյ, զասարաններու և սրանի շինութիւնները, որոնց զյուիխը անցեր էր Շինութեան Յանձնախումբի ժրածան և անձնուեր Ատենապետը Պրն. Սուրէն Բարեջանեան, որ

իր բարեհամրոյր նկարագրով ու վեհանձն գործով կրցաւ իր չուրջ լաւագոյն համազորածակցութիւն տակցելու ու արագացնել շինութիւնը: 1905ի Ապրիլին սկսաւ Եկեղեցւոյ շինութիւնը և ամէն ինչ, Եկեղեցի, դասարաններ, խոհանոցն ու բնդարձակ սրանի, իրենց աւարտին հասան 1906 Յուլիսին, երբ որրանոցն փոխադրուեցանք մեր սեփական տունը ամենամեծ ուրախութեամբ:

Դ. — ԲԱՌԱՍԽԱՆԱՄԵՐԱՅ ԾԱՌԱՅՈՒԹԻՒՆ

Պատմակրիս Յանձնախումբը պարտք կր համարի յիշառակել Երեք անձերու անուններ առ ի զնահատութիւն իրենց ժառուցած քառասուն տարիներու ծառայութեան և որոնք տակաւին կը չարունակն իրենց գործը ամենայն խղճմտութեամբ:

ՄԻՆԱՍ Ա. ՄՐԿ. ՄԱԼԱԽՄԵԱՆ, որ 1927ին ի վեր Երիտասարդ տարիքին սկսեալ սրպէս դպիր, դպրապետ և Աւագ Սարկաւազ ծառայած է նորթ Ֆիլյատելիքիոյ Մ. Երրորդութիւն համայնքին, հին օրերու ամենազժուարին ժամանակներուն: Պրն. Մալումեանն սաւցած է դպիրի և ուրարակիրի աստիճանները 1935ին ձևոամբ նահատակ Ղեւոնդ Դուրեան Արքեպիսկոպոսէն, և Հետազային 1958ին այ Աւագ Սարկաւազութեան կարգը ստացած է հանգուցեայ Մամբրէ Արք. Գալֆայեանէ: Տակաւին առողջ և առոյդ իր ծառայութիւնը կը չարունակէ բերել նորակառոյց Եկեղեցիկս ներս:

ՕՐԻՈՐԴ ԱՂԱՄԻՆԻ ԲԱՄԱԽԱՆԱԿԵԱՆ, որ 1927ին ի վեր իր անձնուեր ծառայութիւնը բերած է համայնքին Եկեղեցւոյ Դպրաց Դասին, սրպէս դպրուհի, դպրապետ և այժմ մեսնահասօրն կը վարէ Եկեղեցւոյ Կիրակինօրեայ Դպրոցի Տեսչութիւնը: Մեր նորահաս սերունդը շատ բան կը պարտի Օր. Բարունակեանի, որ կրցած է Քրիստոնէական դաստիարկութեան և Եկեղեցասիրութեան մարդին մէջ կարեւոր զեր կատարել, ջամբերով ուսում և կրթութիւն մէր նորահաս սերունդին:

ՏԻԿ. ԱՂԱՄԻՆԻ ՅՈՎԱԿԻՓԵԱՆ, որ 1927ին ի վեր իր նուիրեալ ծառայութիւնը բերած է Եկեղեցւոյ հիմնարկութեան, Տիկինաց Միութեան կազմակուրման, ինչպէս նաև Եկեղեցնորեայ և Հայ Դպրոցներու վահամ աշխատանքներուն մէջ: Տիկին Յավուէթեան այժմ կ'ապրի կմրգանի ծերանցին մէջ ու կայսար միշտ կանգնած Քրիստոնէական բարձունքի պատմէին իր խորութ ու զրիչով քարոզելով Աւագանի խոսքը: Ան երեմն այ տակաւին կ'այցել մեր Եկեղեցին ու կը մասնակցի Ցիկնանց Միութեան ժողովներուն: